

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз банківської діяльності

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аналіз банківської діяльності
Викладач (-і)	к.е.н. Левандівський О.Т.
Контактний телефон викладача	+38(050)9413217
Е-mail викладача	omelyant@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Знання та вміння, набуті при вивченні предмету можуть бути плідно використані у банківській діяльності; в процесі аналітичної діяльності; при здійсненні керівництва, в комунікаційному процесі в організації; при прийнятті управлінських рішень; при забезпеченні ефективної банківської діяльності. Ознайомлення з банківською діяльністю, процесом грошово-кредитних операцій, управлінням процесу нагляду; оцінкою діяльності банку дасть можливість досягти ефективних результатів в банківській діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Аналіз банківської діяльності» є формування у студентів системи глибоких теоретичних знань із банківської справи, вироблення практичних навичок використання здобутих знань у практичній діяльності, розвиток сучасного наукового мислення і формування інтересу до самостійної творчої роботи.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи організації банку та банківської системи; - організацію діяльності та операції НБУ; - особливості формування ресурсної бази банку; - суть, види, принципи та механізм проведення кредитних операцій банку; - особливості проведення розрахункових операцій банків; - особливості проведення касових операцій банків і організації готівкового обігу; - особливості проведення операцій банків з цінними паперами; - особливості проведення операцій банків з іноземною валютою; - особливості проведення нетрадиційних банківських операцій (лізингових, довірчих факторингових); - систему регулювання та нагляду за діяльністю банків; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати основні поняття банківської справи; - проводити на практиці касові, розрахункові, кредитні операції, операції з цінними паперами, з іноземною валютою, нетрадиційні операції; - розраховувати економічні нормативи діяльності банку і проводити їх оцінку; - проводити нагляд за діяльністю банків; - складати графіки надання і погашення різноманітних позик; - нараховувати прості та складні відсотки за кредитами та депозитами; - оформляти документи по відкриттю банку, оформляти розрахункові документи; - оформляти кредитні договори, договори банківського вкладу і банківського рахунку тощо; 	

- оформляти супроводжуючу документацію за всіма видами операцій;
- розраховувати резерви за кредитними операціями, операціями з цінними паперами, обов'язкові резерви;
- проводити оцінку діяльності банку.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32год.
самостійна робота	1116 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Восьмий	072«Фінанси, банківська справа і страхування»	четвертий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
I семестр					
<p>Тема 1. Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності</p> <p>Предмет і метод аналізу діяльності установ банку. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Інформаційне забезпечення. Мета аналізу: фактори дохідності, підтримання ліквідності, дотримання встановлених економічних нормативів Національного банку України (НБУ), мінімізація всіх видів банківських реквізитів.</p> <p>Основні принципи аналізу: науковий характер, системність, об'єктивність, дійовість, плановість і системність, оперативність, ефективність.</p> <p>Періодичність аналізу. Спектр аналізу: повний і тематичний. Види аналізу: за періодичністю, метою і характером, залежно від об'єкта аналізу.</p> <p>Статистичні прийоми і методи аналізу: групування, порівняння коефіцієнтів.</p> <p>Організація аналітичної роботи в установі банку. Три етапи аналізу: попередній, аналітичний, заключний.</p>	Лекція, семінарське заняття	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 2. Аналіз активів банку</p> <p>Зміст і завдання аналізу активних операцій банку. Інформаційне забезпечення аналізу. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури дохідних і недохідних активів за кілька років з метою виявлення ролі кожного їх виду та тенденцій, що складаються при їх формуванні. Аналіз якості активів: мета аналізу – визначити їх життєдіяльність, правильність відображення вартості у звітності банку.</p> <p>Аналіз якості “кредитного портфеля” за класифікаційними видами кредитів (стандартні, субстандартні, сумнівні, збиткові), за галузевою клієнтурою (промисловість, сільське господарство, будівництво, торгівля, сфера послуг, інші) та за видами забезпеченості (застава, страховка, гарантія). Аналіз погашення виданих позик. Аналіз ди версифікації кредитних вкладень, аналіз дохідності та ефективності кредитних операцій.</p> <p>Аналіз “портфеля цінних паперів” за видами цінних паперів з урахуванням їх інвестиційної привабливості й активності та забезпеченості резервами під знецінення. Аналіз структури операцій із цінними паперами. Аналіз вартості грошей у часі та дисконтування. Аналіз інфляційного впливу на реальну дохідність операцій із цінними паперами. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій. Аналіз дохідності операцій із цінними паперами.</p> <p>Аналіз валютних операцій: масштабів, динаміки та структури. Аналіз валютної позиції банку. Аналіз кореспондентської мережі банку.</p> <p>Аналіз ефективності валютних операцій.</p> <p>Аналіз лізингових операцій</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[1,2]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
---	------------------------------------	--------------	--	----------------	---

<p>банку. Аналіз факторингових операцій банку.</p> <p>Аналіз розрахунково-касового обслуговування клієнтів у національній валюті. Аналіз конкурентоспроможності банку щодо розрахунково-касового обслуговування клієнтів. Аналіз операцій із банківськими платіжними картками. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.</p> <p>Узагальнення аналізу на основі системи коефіцієнтів, що характеризують активи банку за рівнями забезпеченості, ризиковості використання, простроченої і сумнівної заборгованості та покриття її власними коштами.</p>					
<p>Тема 3. Аналіз пасивів банку</p> <p>Завдання аналізу. Інформаційне забезпечення. Загальний аналіз тенденцій формування окремих груп пасивів – власних, залучених та запозичених.</p> <p>Аналіз власного капіталу банку: статутного, резервного, нерозподіленого прибутку, субординованого капіталу. Нормативи банківського капіталу. Оцінка доданої вартості та мультиплікатора капіталу. Рейтингові оцінки капіталу.</p> <p>Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку. Аналіз строкових депозитів. Аналіз депозитів до запитання. Оцінювання обґрунтованості залучення міжбанківських кредитів на основі розрахункового платіжного балансу та коефіцієнтів дохідності. Аналіз використання міжбанківського кредиту у формування ресурсів банку.</p> <p>Оцінювання депозитної політики банку за показниками: середнього строку зберігання вкладеної гривні; рівня осідання</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[3,4,5]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>коштів, що надійшли на вклади; коефіцієнта використання депозитів. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.</p>					
<p>Тема 4. Аналіз доходів і витрат банку Значення та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку. Загальна оцінка рівня доходів порівняно з рівнем активів та чистим прибутком. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури доходів за їх видами в динаміці за кілька років, щокварталу, щомісяця. Методика аналізу впливу окремих факторів на рівень формування найважливіших доходів банку – з деталізацією процентних і непроцентних. Аналіз і оцінка рівня дохідності банку. Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем дохідних активів. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури витрат за їх видами в динаміці за кілька років, щокварталу, щомісяця. Факторний аналіз процентних та інших найважливіших витрат. Аналіз дотримання кошторису адміністративно-управлінських витрат. Підсумки аналізу доходів і витрат – узагальнення резервів.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[4,6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Аналіз прибутковості і рентабельності Значення та інформаційне забезпечення аналізу прибутку і рентабельності. Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку. Виявлення факторів і причин зміни прибутку. Аналіз фінансової стійкості банку за доходом і прибутком. Аналіз ефективності діяльності банку на макрорівні. Аналіз динаміки та макроекономічних тенденцій прибутків і ефективності. Аналіз</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[3,5]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>рентабельності. Виявлення причин і чинників, що впливають на рівень рентабельності. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності. Інші показники, що визначають ефективність діяльності банку за доходом і прибутком (чистий спред, чиста процентна маржа, інший операційний дохід, продуктивність праці).</p>					
<p>Тема 6. Аналіз ліквідності</p> <p>Економічна сутність ліквідності банку, мета і завдання аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу. Система показників: поточна, короткострокова, загальна, миттєва ліквідність, норматив співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку, ресурсна ліквідність. Методика визначення та їх порівняльний аналіз у динаміці, тенденції змін.</p> <p>Аналіз ресурсної бази з позицій ліквідності: достатності власного капіталу, величини і структури зобов'язань банку.</p> <p>Аналіз якості активів з погляду їх ліквідності: співвідношення залишків на рахунках, депозитах і кредитної заборгованості; співвідношення ліквідних активів і їх загальної величини. Аналіз "кредитного портфеля" з точки зору ліквідності кредитів і диверсифікації кредитних вкладень. Аналіз відповідності за строками здійснення між активними і пасивними операціями.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[5,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7. Аналіз ділової активності</p> <p>Система показників, методика їх визначення та порівняльні характеристики в динаміці, що характеризують: рівень дохідних активів; загальну кредитну активність; загальну інвестиційну</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[4,6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>10 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>активність; долю інвестицій у дохідних активах; рівень залучених коштів; частку міжбанківських кредитів у залучених коштах; частку строкових депозитів у залучених коштах; коефіцієнт використання залучених коштів. Узагальнення результатів аналізу ділової активності.</p>					
<p>Тема 8. Аналіз фінансової стійкості і надійності банку Значення та інформаційна база аналізу. Характеристика підходів до аналізу надійності банку. Елементи фінансової стійкості банку. Система показників аналізу фінансової стійкості банку: платоспроможності, якості активів, ефективності діяльності, достатності капіталу, ліквідності. Методика розрахунку показників. Їх відповідність оптимальним і нормативним значенням. Оцінювання результатів аналізу. Рейтингові системи оцінки фінансового становища банків.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>[3,5]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття</p>	<p>10 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 9. Аналіз банківських ризиків Визначення ризиків та їх класифікація. Завдання та інформаційна база аналізу. Принципи градації ризиків. Захист від ризику. Елемент управління ризиками. Оцінювання та управління кредитним ризиком. Сутність та напрями управління кредитним ризиком. Класифікація кредитних ризиків. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих кредитів. Оцінка управління кредитними ризиками. Аналіз і оцінка управління валютним ризиком. Аналіз і оцінка інвестиційного ризику. Основні ризики інвестиційної діяльності.</p>					

<p>Порівняльний аналіз дохідності різних видів цінних паперів. Ризик незбалансованої ліквідності щодо доходів.</p> <p>Аналіз процентного ризику банку. Методика аналізу дюрації.</p> <p>Аналіз загального розміру банківських ризиків.</p> <p>Аналіз ризику ліквідності. Оцінювання потреби банку в ліквідних коштах (на основі методу джерел і використання коштів, коефіцієнтного методу, методу структури коштів).</p> <p>Аналіз схильності банку до процентного ризику. Визначення та підходи до управління. Аналіз і оцінювання прийнятих рішень на основі GAP- аналізу та Duration.</p>					
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p>				

	“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	За семестр – оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (65 балів); – оцінка за контрольну роботу (20 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації». <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та</p>	

лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. 1 Закон України “Про банки і банківську діяльність” № 2121-III від 07.12.2000 (останні зміни № 2522-VI від 09.09.2010).
2. Господарський кодекс України. – Харків.: ПП “ІГВІНІ”, 2005. –208 с.
3. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16.01.2003.– К. : Істина, 2003. – 368 с.
4. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” № 185/94-ВР від 23.09.1994 (зі змінами).
5. Закон України “Про господарські товариства” № 1576-XII від 19.09.1991(зі змінами).
6. Закон України “Про Національний банк” № 679-XIV від 20.05.1999 (зі змінами)
7. Закон України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” № 2346-III від 05.04.2001 (зі змінами).
8. Закон України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” 4452-17 від 23.02.2012 (зі змінами).
9. Закон України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” № 710/97-ВР від 10.12.1997 (зі змінами).
10. Закон України “Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати” № 979-IV від 19.06.2003 (зі змінами).
11. Закон України “Про обіг векселів в Україні” № 2374-III від 05.04.2001(зі змінами).
12. Закон України “Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння і контроль за операціями з ними” від 18.11.97 (зі змінами).
13. Закон України “Про фінансовий лізинг” № 723/97-В від 16.12.1997(зі змінами).
14. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” № 3480-IV від 23.02.2006(зі змінами).
15. Декрет Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” № 15-93 від 19.02.1993 (зі змінами).
16. Інструкція з організації перевезення валютних цінностей та інкасації коштів у банківських установах в Україні, затверджена Постановою Правління НБУ № 45 від 14.02.2007 (зі змінами).
17. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 (зі змінами).
18. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні, затверджена Постановою Правління НБУ № 174 від 01.06.2011 (зі змінами).
19. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ № 320 від 16.08.2006(зі змінами).
20. Інструкція про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон, затверджена Постановою Правління НБУ № 122 від 16.03.1999 (зі змінами).
21. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена Постановою Правління НБУ № 492 від 12.11.2003 (зі змінами).
22. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України, затверджена Постановою Правління НБУ № 502 від 12.12.2002 (зі змінами).
23. Положення про валютний контроль, затверджене Постановою Правління НБУ № 49 від 08.02.2000 (зі змінами).
24. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене Постановою Правління НБУ №637 від (зі змінами).
25. Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків – резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-

- нерезидентів у гривнях, затверджене Постановою Правління НБУ № 118 від 26.03.1998 (зі змінами)
26. Положення про здійснення уповноваженими банками операцій з банківськими металами, затверджене Постановою Правління НБУ № 325 від 06.08.2003 (зі змінами)
  27. Положення про організацію операційної діяльності в банках України, затверджене Постановою Правління НБУ № 254 від 18.06.2003 (зі змінами)
  28. Постанова Правління НБУ “Про затвердження Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України” від 13.07.2010 № 327(зі змінами)
  29. Положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок, затверджене Постановою Правління НБУ № 276 від 17.07.2001 (ост. зміни № 270 (z0476-09) від 06.05.2009).
  30. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму” № 249-IV від 28.11.2002 (зі змінами).
  31. Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS, затверджене Постановою Правління НБУ № 171 від 08.05.2002 (ост. зміни № 60 від 23.02.2005).
  32. Положення про порядок емісії спеціальних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затверджене Постановою Правління НБУ № 223 від 30.04.2010 (зі змінами).
  33. Положення про порядок здійснення банкам операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затверджене Постановою Правління НБУ № 639 від 15.12.2004 (зі змінами)
  34. Положення про діяльність в Україні внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем, затверджене Постановою НБУ № 348 від 25.09.2007 (ост. ред. від 05.01.2010 № 6).
  35. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України, затверджене Постановою Правління НБУ № 508 від 16.12.2002 (зі змінами).
  36. Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України, затверджене Постановою Правління НБУ № 520 від 29.12.2000 (ост. зміни № 148 (z0520-08) від 27.05.2008).
  37. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене Постановою Правління НБУ № 516 від 03.12.2003 (ост. зміни [№ 159](#) від 23.03.2009).
  38. Положення про порядок здійснення уповноваженими банками операцій за документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями, затверджене Постановою Правління НБУ № 514 від 03.12.2003 (ост. зміни № 580 від 29.09.2009).
  39. Положення про порядок накладення адміністративних штрафів, затверджене Постановою Правління НБУ № 563 від 29.12.2001 (зі змінами).
  40. Порядок проведення Національним банком України операцій з купівлі-продажу іноземної валюти на умовах “своп”, затверджене Постановою Правління НБУ № 434 від 05.12.2011(зі змінами).
  41. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів, затверджене Постановою Правління НБУ № 306 від 08.09.2011 (зі змінами).
  42. Положення про порядок створення і державної реєстрації банківських об'єднань, затверджене Постановою Правління НБУ № 377 від 31.08.2001 (останні зміни № 273 (z0471-10) від 09.06.2010).
  43. Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України,

- затверджене Постановою Правління НБУ №91 від 16.03.2006 (зі змінами).
44. Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затверджене Постановою Правління НБУ № 259 від 30.04.2009 (зі змінами).
  45. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, № 368 від 28.08.2001 (зі змінами).
  46. План рахунків бухгалтерського обліку банків України, затверджений Постановою Правління НБУ 17.06.2004 № 280 (останні зміни № 405 (z0835-10) від 01.09.2010).
  47. Методичні вказівки з інспектування банків, затверджені Постановою Правління НБУ № 104 від 15.03.2004 (зі змінами).
  48. Про затвердження Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджена Постановою Правління НБУ № 124 від 19.03.2003 (зі змінами).
  49. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затверджене Постановою Правління НБУ № 369 від 28.08.2001 (зі змінами).
  50. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, затверджена Постановою Правління НБУ № 315 від 02.06.2009 (із змінами і доповненнями).
  51. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління НБУ № 23 від 25.01.2012.
  52. Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою, затверджене Постановою Правління НБУ № 281 від 10.08.2005 (зі змінами).
  53. Положення про порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій, затверджене Постановою Правління НБУ № 281 від 15.08.2011 (зі змінами).
  54. Правила здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні, затверджені Постановою Правління НБУ № 496 від 29.12.2007 (зі змінами).
  55. Правила використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджені Постановою Правління НБУ № 200 від 30.05.2007 (зі змінами).
  56. Податковий кодекс України в ред. № 3741-VI (3741-17) від 20.09.2011.
  57. Положення про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції в безготівковій та готівковій формах та контроль за їх дотриманням уповноваженими банками, затверджене Постановою Правління НБУ № 290 від 12.08.2005 (зі змінами).

Навчальна література

58. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник / Адамик Б. П. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 393 с.
59. Аналіз діяльності комерційного банку : навч посіб. ; за ред. Ф. Ф. Бутинця та А.М. Герасимовича. – Житомир: ПП“Рута”, 2001. – 384 с.
60. Банківська діяльність: вітчизняний та зарубіжний досвід: навчальний посібник / С.П. Лаптев, М.П. Денисенко, В.Г. Кабенов, О.С. Любунь. – К. : ВД “Професіонал”, 2004. – 317 с.
61. Банківська справа / за ред. проф. Тиркала Р.І. – Тернопіль : Карт-бланш, 2001.
62. Банківська справа: теорія і практика : навчальний посібник / С.М.Подік, В.І.Ігнатенко; за ред. С.М.Подіка. – [2-е вид., доп.]. – Львів : ЛА “Піраміда”, 2006. – 642 с.
63. Банківський менеджмент : підруч.; за ред. А.О. Кириленка, В.І. Міщенко. – К. : Знання, 2005. – 831с.
64. Банківський нагляд: навчальний посібник / В.І. Міщенко, А.П. Яценюк, В.В. Коваленко, О.Г. Коренева – К. : Знання, 2004. – 406 с.
65. Банківські операції : підручник. – [2-ге вид.перероб. і доп.]. / А.М. Мороз, М.І.

- Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; за ред А.М. Мороза. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
66. Банківські операції : підруч; за ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Слов'янської. – К. : Знання, 2006. — 278 с.
67. Васюренко О.В. Банківські операції: навч. посіб. / Васюренко О.В. – [5-е вид.]. – К. : “Знання”, КОО, 2006. – 311 с.
68. Внукова Н.М. Основи факторингу : навч. посіб. / Внукова Н.М. – К. : Тов-во Знання, КОО, 1998. – 174 с.
69. Галушка Є.О. Банківські операції : навч. посіб. / Галушка Є.О. – Чернівці : Наша книга, 2009. – 336 с.
70. Галько О.Р. Тенденції розвитку банківської інвестиційної діяльності в Україні / О.Р. Галько // Регіональна економіка. – 2007. – №1. – С.196–200.
71. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності : підруч. / Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко І.М. – К. : КНЕУ, 2005. – 556 с.
72. Гриджук Д.М. Забезпечення кредитних зобов'язань у діяльності банків / Гриджук Д.М., Олійник В.О. – К. : Істина, 2001. – 256 с.
73. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки : монографія / Дзюблюк О.В. – К. : Поліграфкнига, 2000.
74. Другов О. Еволюція і перспективи розвитку банківських систем Польщі та України / О.Другов, В.Рисін, І. Сениш // Вісник НБУ. – 2007. – №5. – С.8–32.
75. Івасів Б.С. Гроші та кредит : підручник / Івасів Б.С. – [2-ге вид. змін. і доп.]. – Тернопіль. : Карт-бланш, 2005. – 528 с.
76. Капран В.І. Банківські операції : навч. посіб. / Капран В.І., Кравченко М.С. Коваленко О.К., Омельченко С.І. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
77. Карапетян Т. Кредитоспроможність позичальника та методи її оцінки / Т. Карапетян // Вісник НБУ. – 2010. – № 8. – С. 30–35.
78. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика : навчальний посібник / Коваленко Д.І. – [2-ге видання]. – К. : ЦУЛ, 2010. – 342 с.
79. Козюк В.В. Сучасні центральні банки: середовище функціонування та монетарні рішення / Козюк В.В.– Тернопіль : Астон, 2001.
80. Косова Т.Д. Банківські операції: навч. посіб. / Косова Т.Д., Циганов О.Р. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 372 с.
81. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навчальний посібник. / В.Д. Лагутін – К.: Товариство “Знання”, КОО, 2008. – 215 с.
82. Лобода Д.Л. Перспективи використання сек'юрїтизації комерційними банками України Д.Л. Лобода, К.Ф. Черкашина // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 2 (80). – С. 200.
83. Любунь О.С. Іпотечний ринок: підручник. /О.С. Любунь, О.І. Кіреєв, М.П. Денисенко – К. : Атіка, 2006. – 288 с.
84. Михайловська І.М. Гроші та кредит: навчальний посібник / І.М. Михайловська, К.Л. Ларіонова – Львів: Новий світ 2000, 2006. – 432 с.
85. Міщенко В.І. Банківські операції: підручник. / В.І. Міщенко Н.Г.Слов'янська, О.Г. Коренєва – 2-ге вид.перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 796 с.
86. Мороз А.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник. / А.М.Мороз, М.Ф. Пуховкіна, М.І. Савлук та ін. – К. : КНЕУ, 2005. – 556с.
87. Коцовська Р. Операції комерційних банків / Коцовська Р., Ричаківська, Г. Табачук, Я. Грудзевич, М. Вознюк. – 4-е вид.– К. : Алерта, 2004. – 500 с.
88. Пересада А.А. Управління банківськими інвестиціями : монографія. / А.А.Пересада, Т.В. Майорова– К. : КНЕУ, 2005. – 388 с.
89. Петрук О.М. Банківська справа: навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф.Бутинця. – К. : Кондор, 2004. – 461с.
90. Пиріг С.О. Платіжні системи: Навчальний посібник./ С.О. Пиріг – К.: ЦУЛ, 2008. – 240

с.

91. Побединська В. Проблеми споживчого кредитування в Україні / В. Побединська // Вісник НБУ. – 2008. – № 2. – С. 42-43.
92. Прокопенко І.Ф. Основи банківської справи: навчальний посібник. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, В.В. Соляр, С.І. Масло – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.
93. Пуховкіна М.Ф. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / М.Ф. Пуховкіна, Т.П.Остапшин, В.С. Білошапка– К. : КНЕУ, 2007. – 184 с.
94. Табачук Г.П. Аналіз соціально-економічного значення споживчого кредиту/ Г.П. Табачук, Дугіна І.В. // Регіональна економіка. – 2007. –№1. – С.223–229
95. Терещенко Г.М. Особливості ресурсного забезпечення банківського іпотечного кредитування / Г.М.Терещенко, М.М.Мошкова // Фінанси України. – 2009. - № 3. - С. 90–100.
96. Уманців Ю.М. Банківська система України в умовах глобалізації світового фінансового простору / Ю.М. Уманців // Фінанси України. – 2006. – №12. – С.88–100.
97. Череп А.В. Банківська система: навч. посіб. / А.В. Череп, О.Ф. Андропова– К.: Кондор, 2008. – 410 с.
98. Чуб О.О. Концептуальні засади банківського нагляду в умовах глобалізації / О.О. Чуб // Фінанси України. – 2009. - № 7. - С. 47–53.
99. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. / І.В.Шамова – К. : КНЕУ, 2001.
100. Шевченко Р.І. Банківські операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Шевченко Р.І. – К. : КНЕУ, 2003. – 276 с.
101. Шпак О. Основні тенденції та проблеми в діяльності банків України / О.Шпак , В.Пушкар'юв , Г. Карчева // Вісник НБУ. – 2008.– № 6. – С. 2–5.
102. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності : навчальний посібник / Щибиволок З.І. – К.: Знання, 2006. – 311 с.

Допоміжна

103. Васильченко З. Деякі аспекти методологічної основи розробки антикризових заходів у банку / З. Васильченко, І. Васильченко // Банківська справа. – 2012. – № 2. – С. 70-79.
104. Ведернікова С. В. Інформаційні технології як інструмент взаємодії банківської сфери з національною економікою / С. В. Ведернікова // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 4. – С. 78-85.
105. Герасименко В. В. Норми обов'язкового резервування як інструмент державного регулювання ресурсного забезпечення кредитування банками реального сектору економіки / В. В. Герасименко, М. М. Шаповалова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 12. – С. 3-9.
106. Герасименко Р. Проблемні позики та прогнозування їх частки в кредитному портфелі банку / Р. Герасименко, М. Дегтярьова // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 4. – С. 40-46.
107. Гідулян А. Актуальні питання поліпшення методики оцінки кредитоспроможності позичальників банками України / А. Гідулян // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1. – С. 50-53.
108. Гладких Д. Ключові показники діяльності банків України за підсумками 2011 року / Д. Гладких // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 4. – С. 24-31.
109. Гладких Д. Основні складові доходів і витрат українських банків / Д. Гладких // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 5. – С. 40-45.
110. Кирилова Л. І. Управління ризиками комерційного банку / Л. І. Кирилова, К. О. Драган // Вісник (Київський інститут бізнесу та технологій). – 2011. – № 2. – С. 22-26.
111. Кравченко І. Банківська система та проблеми стратегічного розвитку / І. Кравченко,

- Г. Багратян, Є. Мазіна // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1. – С. 7-10.
112. Ковальчук Т. Г. Роль комерційних банків у діяльності фондового ринку / Т. Г. Ковальчук, А. В. Лабунець // Вісник (Київський інститут бізнесу та технологій). – 2011. – № 2. – С. 26-29.
113. Кльоба Л. І. Конкурентний механізм розвитку банківської діяльності / Л. І. Кльоба // Регіональна економіка. – 2011. – № 4. – С. 151-159.
114. Лавров Р. В. Змістове наповнення та різновиди інноваційно-фінансових технологій банку / Р. В. Лавров // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 12. – С. 145-148.
115. Огородник В. В. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України за умов фінансової нестабільності та фактори впливу на неї / В. В. Огородник // Регіональна економіка. – 2012. – № 1. – С. 161-169.
116. Панасенко Г. Банківський сектор як чинник економічного зростання і згладжування фінансових коливань в умовах кризи / Г. Панасенко // Економіст. – 2011. – № 12. – С. 47-49.
117. Савлук С. Власний капітал як запобіжник втрати ліквідності банку / С. Савлук // Банківська справа. – 2012. – № 2. – С. 55-62.
118. Слобода Л. Я. Обґрунтування методів управління власним капіталом банків / Л. Я. Слобода, Н. Я. Юрків // Регіональна економіка. – 2012. – № 1. – С. 117-123.
119. Тридід О. Фінансові показники банків: альтернативна методика аналізу надійності банку / О. Тридід, Б. Самородов // Банківська справа. – 2012. – № 1. – С. 24-35.

14. Інформаційні ресурси

120. aub.com.ua – сайт Асоціації українських банків
121. bank.gov.ua – сайт НБУ

Викладач _____ Левандівський О.Т.